

P R A V I L N I K
o utvrđivanju i obračunu neovlaštene potrošnje prirodnog gasa

Oktober 2016. godine

Na osnovu člana 66. Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo („Sl novine Kantona Sarajevo“, broj 22/16), člana 29. i člana 83. stav (3) Statuta KJKP „Sarajevogas“, d.o.o. Sarajevo i člana 22. Poslovnika o radu Nadzornog odbora, Nadzorni odbor na prijedlog Uprave Preduzeća na sjednici održanoj dana 14.10.2016. godine, donio je

P R A V I L N I K

o utvrđivanju i obračunu neovlaštene potrošnje prirodnog gasa

I Opšte odredbe

Član 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se aktivnosti KJKP “Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo kao distributera prirodnog gasa (u daljem tekstu: Sarajevogas) u slučaju sumnje ili pokazatelja da fizičko ili pravno lice koristi ili poduzima radnje radi neovlaštene potrošnje prirodnog gasa.

II Neovlaštena potrošnja

Član 2.

Neovlaštena potrošnja prirodnog gasa u smislu ovog Pravilnika podrazumijeva:

1. Uticaj na rad mjernih uređaja i pripadajuće opreme,
2. Demontaža ili oštećenje mjernog uređaja,
3. Samovoljno uključenje i/ili demontaža i/ili oštećenje lisice,
4. Skidanje ili oštećenje plombe,
5. Trošenje gasa za kategoriju potrošnje za koju nije dobivena odgovarajuća saglasnost,
6. Drugi nelegalni postupci

Član 3.

U slučaju neovlaštene potrošnje prirodnog gasa Sarajevogas će obračunati utrošene količine gasa prema metodologiji koja je utvrđena ovim Pravilnikom, po aktuelnoj cijeni u vrijeme obračuna neovlaštene potrošnje gasa.

Obračun drugih troškova materijala i usluga koji su prouzrokovani neovlaštenom potrošnjom prirodnog gasa Sarajevogas će izvršiti u skladu sa važećim Cjenovnikom usluga.

Član 4.

Obračun količine prirodnog gasa u smislu ovog Pravilnika u slučaju neovlaštene potrošnje vrši se prema utvrđenoj kategorizaciji za kupce (korisnike), koji su u smislu kategorizacije kupaca razvrstani ili bi bili razvrstani u odgovarajuću kategoriju kupaca.

U zavisnosti od kategorije kupaca (korisnika) prirodnog gasa, vremenski interval za obračun količine prirodnog gasa po osnovu neovlaštene potrošnje je kod:

1. fizičkih lica, od 1 do 12 mjeseci
2. pravnih lica, od 1 do 36 mjeseci

Član 5.

Svaki demontirani mjerni uređaj zbog neovlaštene potrošnje ekipa je dužna da preda u ovlašteni Laboratorij za mjerne instrumente na pregled, ispitivanje i verifikaciju mjerila.

Odgovorno lice iz Laboratorije je u obavezi da blagovremeno dostavi Službi za mjerenje obračun i puštanje u pogon u Sektoru razvoja i marketinga, Izvještaj o pregledu mjerila, odnosno da li su konstatovana:

1. mehanička oštećenja,
2. neovlaštene radnje,

Utvrđivanje neovlaštene potrošnje

Član 6.

Utvrđivanje neovlaštene potrošnje vrši se prilikom redovne kontrole i održavanja distributivne gasne mreže, kao i prilikom vanrednih kontrola gasnog priključka, unutrašnjeg voda, mjernog uređaja i unutrašnje gasne instalacije.

Utvrđivanje neovlaštene potrošnje vrši ekipa koju čine najmanje dva kvalifikovana radnika Sarajevogasa ili Komisija iz člana 20. ovog Pravilnika.

Član 7.

Redovnu kontrolu mjernog mjesta i mjerne opreme obavljaju ekipe Sarajevogasa prilikom obavljanja radnih aktivnosti:

1. izvođenja radova na održavanju gasne mreže,
2. održavanju i zamjeni mjerno-regulacionih uređaja,
3. detekcije prirodnog gasa,
4. očitavanja potrošnje gasa,
5. ispitivanja i verifikacije mjerila,
6. provjeri i kontroli unutrašnjih gasnih instalacija,
7. analize potrošnje, podataka o internom kontrolnom pregledu i evidencije o ranijim kontrolama, i
8. po drugim osnovama.

Prijava neovlaštene potrošnje

Član 8.

Na osnovu anonimne ili svake druge zaprimljene prijave o postojanju sumnje ili pokazatelja o neovlaštenoj potrošnji prirodnog gasa vrši se provjera.

Prijava može biti dostavljena u pisanom ili elektronskom obliku, zaprimljena putem telefona, ili neposredno saopštena bilo kojem radniku Sarajevogasa.

Član 9.

U slučaju da se prijava od prijavitelja izvan Sarajevogasa zaprimi u centrima za kupce ili u bilo kojoj drugoj organizacionoj jedinici, radnik koji je zaprimio prijavu odmah telefonom ili na drugi pogodan način prijavu prosljeđuje dispečerskom centru i obavještava svog neposrednog rukovodioca, osim slučaju iz člana 2, tačka 4. kada prijavu prosljeđuje u Sektor razvoja i marketinga.

Po prijemu prijave iz stava 1. ovog člana dispečerski centar upućuje ekipu na lice mjesta radi utvrđivanja postojanja neovlaštene potrošnje iz člana 2, tačke 1, 2. i 3. ovog Pravilnika.

Po prijemu prijave iz stava 1. ovog člana Sektor razvoja i marketinga vrši provjere i analize radi utvrđivanja postojanja neovlaštene potrošnje, iz člana 2, tačka 4. ovog Pravilnika.

Obavještanje internih i eksternih subjekata

Član 10.

U slučaju radnji iz člana 2. ovog Pravilnika dispečerski centar poduzima slijedeće aktivnosti, osim u slučajevima iz tačke 4. (oštećenje ili nedostatak plombe):

1. Telefonom obavještava Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo u cilju provođenja radnji i mjera iz njihovih nadležnosti;
2. U slučaju potrebe, telefonom ili radio vezom obavještava druge potrebne službe Sarajevogasa u skladu sa planom rada i održavanja, obzirom na poduzete nedozvoljene radnje na gasnom postrojenju ili mreži;
3. U slučajevima neovlaštene potrošnje iz člana 2. tačka 2. obavještava Službu zaštite od požara i zaštite na radu, te izdaje zahtjev za prisustvo zaposlenika ove službe na terenu radi poduzimanja mjera i aktivnosti iz njihove nadležnosti;
4. Obavještava svog neposrednog rukovodioca i službe u Sektoru razvoja i marketinga.

Član 11.

Služba zaštite od požara i zaštite na radu pisanim putem traži primjerak službene zabilješke od Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, te nakon što istu dobije dostavlja Službi za mjerenje obračun i puštanje u pogon.

Svi radnici Sarajevogasa na licu mjesta, koji su pozvani od strane Dispečerskog centra, ovlašteni su da sarađuju sa pripadnicima ministarstva unutrašnjih poslova radi konkretnog slučaja neovlaštene potrošnje.

Prekid isporuke gasa

Član 12.

U slučaju da ekipa Sarajevogasa konstatuje neovlaštenu potrošnju gasa prema radnji iz člana 2. tačka 1, 2, i 3, vrši se prekid isporuke gasa. Ekipa Sarajevogasa, ukoliko nije spriječena, preduzima mjere da bi se sačuvali tragovi neovlaštene radnje,

Nosilac radnog naloga odmah izvještava Dispečerski centar i neposrednog rukovodioca.

Ukoliko ekipa nije u mogućnosti da zatvori dovod prirodnog gasa, odmah radio vezom obavještava dispečera. Dispečer je dužan da po prijemu obavijesti proslijedi zahtjev za hitnom intervencijom nadležnim službama radi prekida isporuke gasa.

U slučaju kada ekipa na licu mjesta ne može sa sigurnošću konstatovati neovlaštenu potrošnju gasa prema radnji iz člana 2. tačka 4., vrši se zamjena mjerila u prisustvu korisnika gasa i ostavlja se gas na korištenje. Daljni postupak utvrđivanja neovlaštene potrošnje se vrši nakon provedene analize u Sarajevogasu.

U slučaju neovlaštene potrošnje iz člana 2. tačka 5. vrši se dodatna provjera i nakon provedene analize u nadležnoj službi donosi se odluka o prekidu isporuke gasa.

Primjerak zapisnika, sa uputama za korisniku da se javi u Sarajevogas radi rješavanja statusa, se ostavlja ili u poštansko sanduče ili na drugo pogodno mjesto.

Član 13.

U slučaju da se izvrši prekid isporuke zbog neovlaštenog korištenja gasa i/ili oštećenja mjerila prema članu 12. stav 4. gdje kupac/korisnik gasa nije bio prisutan na predmetnoj adresi postupa se na sljedeći način:

1. Ako kupac dolaskom u centar za kupce prihvati da plati troškove oštećenja mjerila i druge pripadajuće troškove usluga, ovlašteni radnik u centru za kupce priprema potrebne zahtjeve za otvaranje naloga za zamjenu mjerila i puštanje gasa do okončanja postupka utvrđivanja neovlaštene potrošnje.
2. Ako kupac/korisnik gasa osporava plaćanje troškova i zahtjeva puštanje u pogon gasne instalacije ovlašteni radnik u centru za kupce priprema potrebne zahtjeve za otvaranje naloga za zamjenu mjerila i puštanje gasa do okončanja postupka utvrđivanja neovlaštene potrošnje.
3. Izvan redovnog radnog vremena u centrima za kupce, a po pozivu kupca, Dispečerski centar organizuje zamjenu mjerila i puštanje gasa do okončanja postupka utvrđivanja neovlaštene potrošnje.

Sačinjavanje izvještaja

Član 14.

Po okončanju intervencije ekipa Sarajevogasa na licu mjesta sačinjava čitak zapisnik (po mogućnosti štampanim slovima) u koji evidentira sljedeće:

1. Ime i prezime fizičkog ili naziv pravnog lica i broj telefona ili drugi način kontakta,
2. Adresa (ulica i broj),
3. Broj, tip i stanje na mjernom uređaju,
4. Detaljan opis načina neovlaštenog korištenja gasa,
5. Konstataciju o načinu prekida dalje isporuke gasa,

6. Ukoliko postoji mogućnost evidentira sve priključene gasne aparate unutar objekta i dimenzije objekta.

Član 15.

Ekipe Sarajevogasa je dužna da sačinjen zapisnik ponudi na potpis vlasniku-korisniku objekta koji je prisutan a ukoliko on odbije da ga potpiše dužna je tu činjenicu evidentirati u zapisnik.

Svi radnici iz ekipe koja je registrovala neovlaštenu potrošnju gasa dužni su da se čitko, punim imenom i prezimenom potpišu na sačinjeni zapisnik i da evidentiraju datum sačinjavanja zapisnika. Nosilac radnog naloga je dužan da vlasnika-korisnika objekta obavijesti da se može obratiti u centru za kupce za dodatne informacije.

Ako vlasnik-korisnik objekta nije prisutan u vrijeme sačinjavanja zapisnika ekipa je dužna jedan primjerak zapisnika sa uputama iz prethodnog stava ovog člana ostaviti u poštansko sanduče ili drugo pogodno mjesto i taj podatak evidentirati u zapisnik.

Član 16.

Ukoliko ekipa na terenu ne može popuniti sve potrebne podatke o licu koje neovlašteno koristi prirodni gas, obavezno to evidentira u zapisniku, a Sektor razvoja i marketinga zajedno sa Sektorom pravnih, kadrovskih i opštih poslova je u obavezi da naknadno pribavi nedostajuće podatke.

Član 17.

Sve službe koje su bile uključene u postupak utvrđivanja neovlaštene potrošnje gasa originalne primjerke zapisnika sa lica mjesta i dugih dokumenata putem protokola dostavljaju u Sektor razvoja i marketinga – Službi za mjerenje, obračun i puštanje u pogon.

U zavisnosti od vrste i načina neovlaštene potrošnje dokumentacija se sastoji od:

1. Zapisnika o izvršenim radovima/aktivnostima
2. Izvještaja o pregledu i ispitivanju demontiranog mjernog uređaja,
3. Izvještaja o izvršenoj zamjeni - montaži mjernog uređaja,
4. Izvještaja o izgradnji priključka na distributivnu mrežu,
5. Drugih izvještaja (redovna kontrola i održavanje, vizuelna kontrola, detekcija gasa, kontrola RMS, prijave u dispečerskom centru i drugo).

Obračun troškova

Član 18.

Na osnovu zaprimljene dokumentacije Služba za mjerenje, obračun i puštanje u pogon sačinjava obračun količine gasa za neovlaštenu potrošnju po metodologiji koja je u prilogu ovog Pravilnika i opis štete na mjernim uređajima i opremi.

Služba za mjerenje, obračun i puštanje u pogon dokumentaciju dostavlja Službi za marketing.

Član 19.

Obračun prosječne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa za korisnike, koji su u smislu kategorizacije kupaca razvrstani ili bi bili razvrstani u kategoriju Velika privreda, vrši se na osnovu utvrđene instalisane snage gasnih aparata i režima rada.

Komisija za neovlaštenu potrošnju

Član 20.

Stručna Komisija za neovlaštenu potrošnju (u daljem tekstu: Komisija) se sastoji od pet članova koju imenuje Uprava preduzeća na mandatni period od tri godine. Odlukom o imenovanju definiše se djelokrug rada Komisije.

U slučajevima kada Služba za mjerenje, obračun i puštanje u pogon ne može sa sigurnošću sačiniti prijedlog obračuna količine gasa za neovlašteno korištenje gasa, odnosno u slučajevima gdje je potrebna dodatna analiza, kompletna dokumentacija se prosljeđuje Komisiji.

Izvještaj Komisije dostavlja se Službi za mjerenje, obračun i puštanje u pogon na dalje postupanje.

Izrada i dostava računa

Član 21.

Služba za marketing po zaprimljenoj dokumentaciji vrši obračun i fakturisanje troškova po osnovu neovlaštenog korištenja gasa, troškova oštećenja mjernih uređaja i opreme i troškova neophodnih usluga.

Profaktura sa kompletnom dokumentacijom o neovlaštenoj potrošnji dostavlja se na dalji postupak Sektoru pravnih, kadrovskih i opštih poslova i Sektoru ekonomike za informaciju.

Profaktura se istovremeno dostavlja preporučenom pošiljkom sa povratnicom fizičkom ili pravnom licu kod kojeg je utvrđena neovlaštena potrošnja prirodnog gasa.

Povratnica kojom se potvrđuje uručenje pošiljke dostavlja se preko glavnog protokola preduzeća Službi za pravne i kadrovske poslove.

Profaktura za neovlaštenu potrošnju prirodnog gasa može se uručiti kupcu u prostorijama centra za kupce uz obavezno legitimisanje, potpis i evidentiranje datuma uručenja istog.

Ukoliko korisnik gasa prihvati da izmiri obaveze po izdatoj profakturi u centru za kupce se sačinjava faktura u skladu sa Pravilnikom o kretanju finasijsko-knjigovodstvene dokumentacije.

Pokretanje postupka za neovlaštenu potrošnju

Član 22.

Po prijemu dokumentacije od Sektora razvoja i marketinga Sektor pravnih, kadrovskih i opštih poslova – Služba za pravne i kadrovske poslove priprema krivičnu prijavu zbog krivičnog djela krađe i izazivanja opšte opasnosti.

Istekom roka za plaćanje profakture vrši se provjera da li je po istoj izmireno potraživanje.

Ukoliko potraživanje nije izmireno krivična prijava će sadržavati i odštetni zahtjev.

Član 23.

U slučaju da se tokom krivičnog postupka Sarajevogas, u pogledu odštetnog zahtjeva, uputi na parnicu, Služba za pravne i kadrovske poslove priprema tužbu.

Član 24.

Sektor pravnih, kadrovskih i opštih poslova - Služba za pravne i kadrovske poslove dužna je da o svim fazama postupaka iz člana 22. i 23. blagovremeno izvještava Sektor razvoja i marketinga o statusu predmeta a po okončanju postupka i Sektor ekonomike.

Član 25.

Dostavljanje dokumentacije u smislu ovog Pravilnika vrši se preko protokola uz prateći dopis.

III Prelazne i završne odredbe

Član 26.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju i obračunu neovlaštene i neregistrovane potrošnje prirodnog gasa broj: 2582/13 od 25.12.2013.godine.

Započeti postupci utvrđivanja neovlaštene i neregistrovane potrošnje prirodnog gasa okončaće se po odredbama Pravilnika iz prethodnog stava ovog člana.

Metodologija obračuna količine gasa kod neovlaštene potrošnje nalazi se u prilogu ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Autentično tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje Nadzorni odbor Sarajevogasa.

Član 27.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 28.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu istekom osam dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči, a objaviće se i na Intranet mreži informacionog sistema Sarajevogasa.

Član 29.

Ovaj Pravilnik će se objaviti na oglasnoj ploči sljedećeg dana nakon njegovog usvajanja od strane Nadzornog odbora.

Br. 010101-02-_____

Dana _____

PREDSJEDNIK
NADZORNOG ODBORA

_____
Mr. Miralem Mrkonja, dipl.ing.el.

Potvrđena zakonitost Pravilnika od strane
kvalifikovanog lica pravne struke (čl.19.ZJP FBiH)

_____

- a) U slučaju da je neovlaštena potrošnja vršena preko ispravnog mjernog uređaja obračun količine gasa se vrši prema stanju sa brojčanika.

U slučaju da neovlaštena potrošnja vršena bez ispravnog mjerenja obračun količine gasa se vrši u na način opisan u sljedećim članovima.

- b) Prosječna dnevna neovlaštena potrošnja prirodnog gasa utvrđuje se na osnovu prosječne satne potrošnje korištenja gasa i prosječne dnevne potrošnje u trajanju od 12 sati.

Prosječna mjesečna neovlaštena potrošnja prirodnog gasa utvrđuje se na bazi prosječne dnevne neovlaštene potrošnje s tim da se u obračunu svaki mjesec računa u trajanju od 30 dana.

- c) Za obračun prosječne dnevne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa koristi se slijedeća formula:

$$\mathbf{Q_d = Q_s \times 12}$$

Q_d = prosječna dnevna neovlaštena potrošnja prirodnog gasa

Q_s = prosječna satna neovlaštena potrošnja prirodnog gasa

- d) Ukoliko je utvrđeni broj dana neovlaštenog korištenja prirodnog gasa manji od 30 dana za obračun neovlaštene potrošnje (Q_{td}) koristi se slijedeća formula:

$$\mathbf{Q_{td} = Q_d \times t_d}$$

t_d = utvrđeni broj dana za obračun neovlaštene potrošnje prirodnog gasa

- e) Za obračun prosječne mjesečne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa koristi se slijedeća formula:

$$\mathbf{Q_m = Q_d \times 30}$$

Q_m = prosječna mjesečna neovlaštena potrošnja prirodnog gasa

- f) U slučaju da je utvrđeni broj dana neovlaštene potrošnje prirodnog gasa veći od 30 dana, pri obračunu ukupne neovlaštene potrošnje zbrajaju se prosječna mjesečna potrošnja pomnožena brojem mjeseci i prosječna dnevna potrošnja pomnožena brojem dana.

- g) Za obračun prosječne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa za period duži od jednog mjeseca (Q_{tm}) koristi se slijedeća formula:

$$\mathbf{Q_{tm} = Q_m \times t_m}$$

t_m = utvrđeni broj mjeseci za obračun neovlaštene potrošnje prirodnog gasa

- h) Za obračun prosječne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa za period od godinu dana koristi se slijedeća formula:

$$\mathbf{Q_g = Q_m \times 12}$$

Q_g = prosječna godišnja neovlaštena potrošnja prirodnog gasa

- i) Za obračun prosječne neovlaštene potrošnje prirodnog gasa za korisnike, koji su u smislu kategorizacije kupaca razvrstani ili bi bili razvrstani u kategoriju Domaćinstva ili Mala privreda, primjenjuju se vrijednosti iz slijedeće tabele:

Tabela: Prosječna potrošnja prirodnog gasa

R.b.	Naziv	Oznaka	Količina Sm ³
1.	Prosječna satna potrošnja prirodnog gasa	Qs	2 Sm ³
2.	Prosječna dnevna potrošnja prirodnog gasa	Qd	24 Sm ³
3.	Prosječna mjesečna potrošnja prirodnog gasa	Qm	720 Sm ³
4.	Prosječna godišnja potrošnja prirodnog gasa	Qg	8.640 Sm ³